

## *“Misunderestimate” – на шляху від okazіоналізму до неологізму*

УДК 81'373.43

**Олена ПОПОВА, Тетяна КУРИЛО (м. Суми, Україна)**

*На прикладі слова “misunderestimate” у статті розглядається шлях лексичної одиниці від статусу okazіоналізму до неологізму. За врахування характеристик політичного дискурсу та дискурсу ЗМІ з'являється змога обґрунтувати їх потужний вплив на процес появи та усталення лексичних новотворів.*

*Ключові слова: бушизм, дискурс ЗМІ, неологізм, okazіоналізм, політичний дискурс, соціально-політичний неологізм, узуалізація.*

*Based on the example of the word “misunderestimate”, the article deals with the way made by the lexical unit from its status of an occasional one to neologism. Taking into account the characteristics of the political discourse and discourse of Mass Media there is an opportunity to explain their main stream within the influence on the process of creation and spread of lexical newly born units.*

*Key words: bushism, Mass Media discourse, neologism, occasional lexical unit, political discourse, social-political neologism, usual usage.*

Політика – невід'ємна частина життя суспільства. Політика регулює та контролює всі сфери людської діяльності. Саме тому вона залишається об'єктом вивчення та дослідження багатьох наук.

Сьогодні політичний дискурс став знаряддям різних політичних кіл. Політичні тексти соціально обумовлені, відповідно, особлива мова, що використовується при написанні політичних текстів, вимагає постійного вивчення й опису, адже вона відзеркалює панівні тенденції, властиві її лексичному та граматичному складу.

Мова політичних текстів – одна зі сходинок для вивчення комунікативної складової політичних технологій. Все це й пояснює потужну увагу сучасних лінгвістів до вивчення політичного дискурсу. Питанням політичного дискурсу присвячено роботи: А. М Баранова, Д. Болінджера, Т. ван Дейка, В. І. Карасика, Ю. Н. Караулова, А. Кемпбелла, О. С. Кубрякової, Дж. Лакоффа, Г. Г. Почепцова, П. Серіо, Д. Таннена, А. П. Чудінова, М. Шадсона, О. І. Шейгал та інших.

**Об'єктом** дослідження у статті виступає статус неологізму в лексико-стилістичній складовій англійської мови.

**Предмет** дослідження – “*misunderestimate*”, що з'являється в англійській мові як okazіональне явище та торує шлях до статусу неологізму.

**Актуальність** запропонованого дослідження зумовлена, з одного боку, увагою сучасних лінгвістичних студій до політично дискурсу, його основних функцій та характеристик (саме цей дискурс слугує матеріалом дослідження, запропонованого у даній статті), з іншого боку, потужним залученням елементів функціональної та структурної лінгвістики, що уможлиблює ретельне вивчення складових мовної системи.

**Завданням** у даній статті виступає виокремлення основних характеристик поняття «неологізм»; принципів розмежування okazіональних, узуальних лексичних елементів та неологізмів; обґрунтування наявності руху лексичної одиниці “*misunderestimate*” від статусу okazіоналізму до неологізму англійської мови та перспективи щодо входження слова до складу загальноживаної лексики.

Для впливу на адресата політик у своєму виступі використовує безліч технологій на різних рівнях мови. Основними компонентами маніпулятивних стратегій є приховування та спотворення інформації, перебільшення і узагальнення [3: 263], чому сприяє використання стилістичних засобів: спеціально підбраної лексики (неологізмів, термінів, розмовної, книжної, нейтральної лексики), порушення правил узгодження часів, повторів, – які в сумарному плані допомагають політикам акцентувати увагу на потрібній їм інформації і у такий спосіб привернути до неї увагу аудиторії або ж приховати чи завуалювати небажані факти.

Не цурався таких стилістичних засобів і Джордж Буш, який увійшов в історію США як 43 президент країни, а в мовознавстві, завдяки текстам його промов, з'явився термін «бушизми» – вживання неправильних закінчень слів у множині та однині, малопрізмів, okazіоналізмів, вигадування нових слів за

рахунок помилкової вимови англійських слів, плутанини співзвучних слів, повторів та відвертої нісенітниці [7: 262].

*We've gotta promote the leadership that is willing to condemn terror and, at the same time, work toward the embetterment of the lives of the Palestinian people* [1].

У запропонованому прикладі привертає увагу вживання Дж. Бушем розмовної лексики та малапропізму *embetterment*.

Хоча більшість лексико-граматичних одиниць, які називаємо «бушизмами», є мовними помилками президента, варто зазначити, що активно поширюючись лексичні, граматичні, стилістичні складові політичних текстів здатні суттєво вплинути на узуальний компонент і, відповідно, подальшу стандартизацію певних лексико-стилістичних, граматико-стилістичних елементів. Тобто політичний дискурс може стати джерелом утворення та поширення новотворів, у тому числі й лексичних неологізмів.

Соціально-політичні неологізми – це нові мовно-мовленнєві одиниці, які виникають для номінації нових явищ та понять і виявляють відмінні ознаки як у формі, так і в змісті [4: 8]. Більше того, слід відзначити, що неологізми, у порівнянні з іншими лексичними стилістичними засобами, інтенсивніше входять до системи парадигматичних і синтагматичних відношень, краще відповідають мовному узусу і, очевидно, швидше ввійдуть до загального корпусу слів англійської мови. Спочатку вони проходять період узуалізації та акцептуалізації носіями мови, а потім їх реєструють у лексикографічних джерелах і таким чином вони вступають у стадію лексикалізації.

Більшість неологізмів – продукт мовлення, тобто вони утворюються в конкретному мовленнєвому акті. Відтак, основна маса неологізмів на початковому етапі свого існування носять статус okazionalizmів. Чи увійде лексичний новотвір до узусу і як швидко – залежить від актуальності такого новотвору, його значущості на даному етапі розвитку суспільства.

Повертаючись до теми «бушизмів», слід зазначити, що особливо часто Дж. Буш робив логічні і мовні помилки під час непередбачених виступів,

експромту. Та не зважаючи на це, «висловлювання президента швидко ставали афоризмами, друкувалися окремими збірками, виходили у вигляді календарів та з'являлися в Інтернет-мережі» [2].

Наприклад, слово «*misunderestimate*» – стало одним із перших «ляпів» Дж. Буша. Вперше він вжив його на виступі в Бентонвіллі штату Арканзас під час президентської кампанії 6 листопада 2000 року:

*"They misunderestimated me"* [9].

Слово набуло популярності. Сам Буш вжив його ще раз у своєму виступі у Вашингтоні 26 вересня 2001 року:

*"The folks who conducted to act on our country on September 11th made a big mistake. They underestimated America. They underestimated our resolve, our determination, our love for freedom. They misunderestimated the fact that we love a neighbor in need. They misunderestimated the compassion of our country. I think they misunderestimated the will and determination of the Commander-in-Chief, too"* [9].

Вперше вживши дієслово «*misunderestimate*», колишній президент вірогідно припустився помилки. Скоріше за все Дж. Буш хотів сказати одне із 2-х слів: або *misunderstand* (неправильно зрозуміти), або ж *underestimate* (недооцінювати). Але Дж. Буш обмовився, використавши 2 префікси *mis-* та *under-*, утворивши при цьому нову лексичну одиницю: *misunderestimate*, тобто *mis + under + estimate*.

Однією з ознак того, що okazіоналізм набуває статусу неологізму є включення його до словників. Слово *misunderestimate* було включене до кількох онлайн-словників.

а) Онлайн-словник «Wikitionary» визначає етимологію слова як «*blend of misunderstand and underestimate*» [11]. Також у словнику подаються форми дієслова:

*"Third-person singular simple present misunderstands, present participle misunderstanding, simple past and past participle misunderstood"* [11].  
Надається також і значення лексеми *misunderestimate* як *"to underestimate by*

*mistake*” [11]. Похідний термін – *misunderestimation* (*misunderestimate* + *-ion*). Значення цього іменника: “*an inaccurate underestimation, or an act of misunderestimating*” [11].

б) В онлайн-словнику неологізмів «The Rice University Neologisms Database» з’явилося визначення похідного від дієслова *misunderestimate* – іменника *misunderestimation*: “*an estimate that is or proves to be too low and is therefore incorrect*” [8]. У цьому ж словнику розбирається походження та твірні складові лексеми. Як і в словнику «Wikitionary» в онлайн-словнику неологізмів «The Rice University Neologisms Database» зазначається, що слово *misunderestimate* утворене від двох слів *misunderstand* та *underestimate*:

“*Though made of separate prefixes, the beginning of the word is reminiscent of misunderstand. Also, the end of the word is simply the commonplace word underestimation. Bush could clearly have been thinking of both words when he coined this term. Normally, underestimation inherently conveys that the person making the opinion is wrong in the views of the speaker, but Bush decided to include the prefix anyway*” [8].

Також у словнику зазначається, що в деяких випадках слово має дещо схоже значення із словом *misunderstanding*:

“*Also, due to a similarity in structure, the word carries a subtler meaning of misunderstanding, as in the audience does not understand what Bush is trying to do*” [8].

в) В онлайн-словнику «Urban Dictionary» станом на 2014 рік подається 6 значень дієслова *misunderestimate*.

Вперше слово *misunderesimate* з’явилося в онлайн-словнику «Urban Dictionary» у 2003 році, тобто приблизно через 2 роки після того, як Дж. Буш вперше вжив це слово у своєму виступі в Арканзасі. Значення лексеми подавалося просто як “*a word made up by Bush*” [12].

Другий запис, зроблений у 2005 році, визначав *misunderesimate* як “*a bushism presumed to mean “to seriously under-estimate”*” [12].

У 2008 році додалося нове значення дієслова: *“to fail to adequately lower expectations. Accidentally coined by George W. Bush”* [12].

Останній запис щодо дієслова *misunderestimate* зроблено в онлайн-словнику «Urban Dictionary» у 2009 році:

*“To underestimate but not sufficiently. To know that something is bad or inadequate, or dangerous, or evil had happened but to not take nearly seriously enough the badness, inadequacy, danger or evil thereof”* [12].

Відтак, якщо слово спершу визначалося як лексична одиниця вигадана Дж. Бушем і не мало конкретного значення (мало статус лексичного окаяніалізму), то після внесення його до словників воно набуває статусу лексичного неологізму із власним конкретним значенням.

Разом з тим, *misunderestimate* набуває статусу неологізму не тільки і не стільки за рахунок потужного його вживання у політичному дискурсі США, який транслюється ЗМІ (відповідно, потужна узуалізація мотивує доцільність фіксації у лексикографічних довідниках). Паралельно з цим відбувається вихід раніше окаяніального, а тепер узуального лексичного елемента і вже такого, який набув статусу неологізму, за межі політичного дискурсу США. Слово торує шлях до інших дискурсів: комунікативних ситуацій, де задіюються зовсім інші мовці, ситуація мовлення, лінгвальні та екстралінгвальні чинники.

Здебільшого слово *misunderestimate* вживається у медіадискурсі:

- спортивна журналістика:

*“Don't misunderestimate Dirk Kuyt”* [5].

У статті йдеться про відомого у США футболіста:

*“The temptation is to say he won't be worth £10m but then Kuyt has always been misunderestimated”* [5].

- міжнародні відносини:

*Why Americans should not misunderestimate Europe? Many in the US “misunderestimate” Europe. From an economic perspective, exports by EU member countries to locations outside the EU are higher than US exports* [10].

- релігійна тематика:

*“A lot of people make the same mistake with the kingdom of heaven: they “misunderestimate” it. They hear a message of a God who dies for all mankind, and instead of being amazed at His love, they wonder what kind of weakness God might have”... “They don’t understand – they underestimate (or misunderestimate) Jesus”* [6].

Запропоновані приклади, їх належність до абсолютно різних сфер діяльності людини і, відповідно, різних дискурсів є свідченням потужного потенціалу політичного дискурсу США в аспекті поповнення словникового складу англійської мови. За рахунок популярності політики як такої, передвиборчих агітаційних виступів, постійного перебування політиків у зоні уваги реципієнтів-виборців, мовний матеріал, який стає в нагоді у виступах політиків набуває неабиякої здатності до подальшого розповсюдження.

На прикладі лексеми *“misunderestimate”* продемонстровано генезу лексичної одиниці від її початкового статусу цілковитої помилки до статусу неологізму із претензією на приналежність до загальноновживаної лексики англійської мови. Більше того, такий приклад підтверджує значущість синтезу характеристик політичного дискурсу та дискурсу ЗМІ, які за рахунок сьогоденного потужного науково-технічного розвитку та спрямованості світу до демократизації та глобалізації набувають ваги.

Разом з тим, у цьому питанні відкритою до вивчення залишається проблематика утворення неологізмів (їх структурна будова, когнітивні та прагматичні механізми), а також стимули, що сприяють до поширення таких неологізмів (від статусу okazionalizmu до неологізму і загальноновживаної лексики). Вивчення таких аспектів є можливим лише за врахування сучасної функціональної парадигми, яка б не була позбавлена елементів структуральної лінгвістики, що в комплексі дасть змогу відкрити таїни процесів мовних зрушень в цілому.

### **Бібліографія**

1. Избранные ляпы Дж. Буша [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://mistakes.ru/humor/bushism>

2. Лексико-семантичні засоби створення портрету політичного діяча [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://xn--e1aaifpcds8ay4h.com.ua/pages/view/597>
3. Ущина В.А. Стратегії риторичної домінантності та їх реалізація в політичному дискурсі / В.А. Ущина // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Л. Українки. Філологія. – 2009 – № 5. С. 394–400.
4. Янков А. В. Соціально-політичні неологізми та okazіоналізми в американському варіанті англійської мови: структура – семантика – функціонування: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / А.В. Янков; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — Л., 2004. — 20с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://disser.com.ua/contents/4282.html>
5. Don't 'misunderestimate' Dirk Kuyt [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.ft.com/intl/cms/s/2/20a99846-3f59-11db-a37c-0000779e2340.html#axzz3Hуca8qM2>
6. Don't Misunderestimate the Kingdom [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://timburns.wordpress.com/2012/06/11/dont-misunderestimate-the-kingdom/>
7. Kurylo T. U. «Bushisms» — occasionalisms, historicisms or usual lexical and grammatical units/ T. U. Kyrilo, E. I. Nikonenko, O. V. Popova [Text] // Humanities and Social Sciences in Europe: Achievements and Perspectives. Proceedings of the 2nd International symposium. – Vienna: «East West» Association for Advanced Studies and Higher Education, 2014. – P. 261–265.
8. The Rice University Neologisms Database [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://neologisms.rice.edu>
9. Top Bushisms in the Category of : Build Your Vocabulary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: [http://andyfinn.us/bush\\_league/bushisms21\\_build\\_your\\_vocabulary.htm](http://andyfinn.us/bush_league/bushisms21_build_your_vocabulary.htm)
10. Why Americans should not underestimate Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту:



<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23258020.2013.864883#.VF4tuTSsXj5>

11. Wiktionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту:

<http://en.wiktionary.org/>

12. Urban Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту:

<http://ru.urbandictionary.com/>

### **ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ**

**Олена Попова** – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри германської філології, заступник завідувача кафедри германської філології Сумського державного університету.

*Наукові інтереси:* дискурсологія, політичний та передвиборчий дискурси США, питання зрушень лексичного та граматичного складу сучасної англійської мови.

**Тетяна Курило** – студентка групи ПР–11 (4 курс) кафедри германської філології Сумського державного університету.

*Наукові інтереси:* дискурсологія, політичний та передвиборчий дискурси США,